GAZETA POŁUDNIOWO-PRUSKA.

Nro. 7.

w Srzodę dnia 22. Stycznia Roku 1800.

z Berlina d. 16. Stycz.

Nayiaśnieyszy Król nasz udarował J. O. Xiążęcia Hessen-Hombourg orderem orła czerwonego.

J. O. Xiąże Radziwił wraz z małżonką swoią, i Nayiaśnieyszy Królewicz August Ferdynand poiechali do Rheinsberga.

z Paryża d. 31. Grudnia.

Pod dniem 27. Grudnia wysłali Konsulowie poselstwo do Senatu, w którém między innemi donieśli: że rząd installowanym został, i że się na zgodę Senatu z Konsulami spuszczaią, końcem omylenia zamachów malkontentow, gdyby ci w pierwszych władzach narodowych znaydować się mieli. Zarzuty, które niektórzy z Trybunow i Prawodawcow, przeciwko wspolney umowie towarzyskiey czynią, niech będą iuż ostatnie."

Nasz rząd kazał ogłosić niektóre dawnieysze rapporta generała Desaix, do generała Buonaparte (teraźnieyszego pierwszego Konsula,) które datowane są w głowney kwaterze w Siout dnia 20. Thermidor (7. Sierpnia) i donoszą o niektórych zdarzeniach, które dawniey nastąpiły. Desaix pisze, że się spodziewa, iż będzie mogł wkrótce oznaymić, że Murad Bey iuż się w Egypcie wyższym nie znayduie, i że do Barbaryi uciekł. Buonaparte posłał mu ieszcze z Kairu piękny pałasz z napisem: „Zawoiowanie wyższego Egiptu."

Dziennik Paryzki donosi z Madras dnia 22. Sierpnia, że kray Tippo Saiba podzielonym został. Angielczykowie otrzymali Seringapatnam, iako naylepszą część osad Tippa. Mały kray niedaleko Seringapatnam otrzymał pewny młody Raiah, który płaci trybut Angielczykom: druga część tego kraiu oddaną została Nicamowi. Szpada Tip po Saiba, iego Turban i Biblioteka, przesłane będą do Europy. W Seringapatnam znayduie się przeszło 1000 armat. Synowie Tippo Saiba przeprowadzeni będą do Veloru. Angielski generał Harris otrzymał do 10 milionow francuzkich liwrow z działu zdobyczy. — Redaktor zamyka w sobie to, co następuie; „Stary i mądry Cesarz Chiński Kienlong pożegnał się z tym światem. W całém państwie nastąpiła żałoba na 12. miesięcy. Przez przeciąg tego czasu muszą się Chińczykowie w białe szaty ubierać i przez 6. miesięcy zapuszczać swoie brody. Syn Cesarza Ka-Hing, który od 2. lat pod imieniem swego oyca rządził, iest iego następcą."

Kienlong przed swoią śmiercią pisał list do ostatniego następcy zawieraiący w sobie sentymenta, które powinny bydź nauką dla wszystkich naczelnikow państw i bydź przepisem ich postępkow:

„Panowałem przez 60 lat (mówił on.) Całe moie państwo cieszyło się statecznie przyiemnościami pokoiu; narody sąsiedzkie korzystaiąc z naszego przykładu, uczyniły znaczne postępki w oświeceniu."

„Uważam moie własne kroleſtwo i kroleſtwa sąſiedzkie iako iednę i wielką familią; uważam w rządzących i w ludu iednę tylko osobę.”

„Poczytuię każdego człowieka, bądź to z moich pańſtw, bądź z innego narodu, bydź godnym moiey uwagi, i nie masz mieyſca by i nayodlegleyszego, w którym bym nie miał pragnąć rozciągnąć ſkutkow moiey dobroczynności.”

„Cudzoziemcy wszyſtkich narodow przychodzili mi winszować iedni wielkich powozow a drudzy okrętow; ponieważ prawdę mówiąc, rządziłem moim kroleſtwem sprawiedliwie, i cieszę ſię, widząc inne narody maiące udział w szczęściu, które nam niebo wszyſtkim udzieliło: Oto są sentymenta, które zdaią mi ſię bydź iſtotnieyszą częścią moich cesarſkich obowiązkow.”

„Każdy Król winien ieſt poświęcić ſię cały intereſſom swego kroleſtwa. Takowy poſtępek zalecam ci uſilnie.” — Wiemy, iak ten naſtępca naśladował te mądre przeſtrogi. (L'ami des loix)

Ktoś pytał ſię, czemu nie umieszczono Trybunatu gdzie indziey, lecz w pałacu Orleans, czyli Egalité. Dla tego, odpowiedział pewien poważny człowiek, ponieważ rewolucya przyięła w nim na ſiebie charakter popularny, ponieważ w tym pałacu naypierwey rozlegać ſię zaczęły wyrazy energiczne pierwszych Trybunow, ponieważ Buonaparte, który zna całą moc wielkich pamiątek, chciał umieścić nowych Trybunow pod ſtrażą cieniow krwawych Kamilla, Dantona, które maią bez przeſtanku unośić ſię nad mieyscami swych pierwszych tryumfow; ponieważ nakoniec tam zaczęła ſię rewolucya francuzka, i tam powinna ſię ſkończyć.

Odezwy pierwszego Konsula mogą bydź porównane bez podchlebſtwa z owemi pięknemi mowami, którym ſię w ſtarożytnych autorach dziwuiemy.

Że przywrócono wolność obrządkow religii (mówi l'ami des loix) ieſt to rzecz bardzo mądra, i zgadzać ſię powinna koniecznie z polityką oraz zdrową filozofią.

Pewna potencya północna poſtanowiła wyprowadzić w pole na wiosnę armią z 100,000 ludzi, która ma bydź bardzo czynną.

z Paryża d. 7. Stycznia.

Francya utraciła znowu przez śmierć 2. mężow uczonych, matematyka Montucla, i powszechnie znanego Marmontela. Montucla utracił pod czas rewolucyi swoy znaczny maiątek, i żył od kilku lat w wielkim niedoſtatku w Ablovile. Mieszkanie iego było w chacie wieśniaczey. Marmontel łączył z ſławą wielkiego autora, którą przez 50 lat nabył, naylepsze moralne własności.

Generał Augereau udał ſię z poſłem Semonville do Hagi.

Jozef Buonaparte, brat Konsula, złożył swoy urząd w ciele prawodawczem, ponieważ iego mianowanie ſprzeciwiało ſię konſtytucyi.

Przedaią tu teraz karmelki á la Buonaparte wielkości podwoynego luidora. Na iedney ſtronie wyrażony ieſt portret Konsula, a na drugiey ſtoi napis naſtępuiący: „Francya winna mu ieſt zwycięſtwo, i wdzięczną mu będzie za pokoy.” Damy (mówią tuteysze pisma) lubią bardzo te karmelki, i czuią Buonaparta bydź bardzo guſtownym.

Obywatel Dulcet-Pontecoulant, który ſię w 2 naszych prawodawczych zgromadzeniach wſławił, a potém na wygnanie ſkazanym zoſtał, mianowany ieſt miniſtrem przez Landgrafa Heſſen Kaſſelſkiego.

W Trois podpisał pewny Obywatel reieſtr, przyięcia i odrzucenia nowey konſtytucyi, z tym dodatkiem, „iż nie wie, co ieſt

naylepszego i co ieszcze naſtąpić może." Inny Obywatel podpisał przyięcie konſtytucyi z tym warunkiem, aby emigranci przywołani byli.

Generał Mack, który uwolniony zoſtał z niewoli, bawi ſię tu ieszcze, lecz odiedzie wkrótce.

Między członkami Senatu ſtrażniczego znayduie ſię także syn Xiążęcia Praslin, który był bratem miniſtra Choiseul.

Rząd uchylił embargo z wszyſtkich neutralnych okrętow bez wszelkiego wyiątku.

Wiadomość o insurrekcyi patryotow neapolitańſkich potwierdza ſię podług dziennika (l'ami des loix.)

Armia reńſka wzmacnia ſię nadzwyczaynie. Generał Moreau zatrudnia ſię przysposobieniami woiennemi. Wszyscy żołnierze doſtaną płaszcze na kampanią zimową, ożywieni są naylepszym duchem i ochotą do walczenia przeciw nieprzyiaciołom oyczyzny. Także całe Niemcy krzątaią ſię około ogromnych przysposobień woiennych. Auſtrya i Moſkwa poſtanowiły prowadzić dalszą woynę, i użyć wszyſtkich sposobow do iey toczenia. Te potencye przymuſiły iuż wielu Xiążąt i ſtanow rzeszy do łączenia swoich ſił z koalicyą; i przedſiewzięły nakłonić do tego innych iuż to dobrocią iuż mocą. Armia demarkacyina będzie wzmocniona znacznie i zacłoni niższy Ren. Bydź może, że operacye woienne rozpoczęły ſię iuż w tym momencie.

z Bruxellii d. 7. Stycz.

Woyſka francuzkie nad niższym Renem otrzymały rozkaz maszerowania do wyższego Renu. Zdaie ſię, że ważna wyprawa ięſt w robocie. Gdzie tylko potrzeba, wszędzie zakładaią magazyny. — Dnia 30. Grudnia przeieżdżał przez Bruxellią kuryer do bywszego dyrektora Barthelemy mieszkaiącego w niższey Saxonii z doniesieniem, iż może powrocić do Francyi.

z Zürich d. 3. Stycz.

Generał Morau powroci tu z tąd wkrotce do Bazylei, gdzie przez zimę iego głowna kwatera zoſtawać będzie. Przyrzekł, iż uwolni wkrotce kray od niezmiernych ciężarów, które dotąd ponoſić muſiał, ponieważ przez nayuſilnieysze zabiegi rządu porządek i ekonomia w armiach będzie przywrocona. Co ſię tyczy pokoiu, małą nam oświadczył pociechę, gdyż powiedział, że propozycye podane francuzkiey Rzplitéy wymagaią ieszcze iedney kampanii.

Nim wspomniony porządek do armii francuzkiey wprowadzony będzie, trwać ieszcze muszą rekwizycye. Na miaſto Bazyleą nałożono 2650 centnarow pszenicy, 650 centnarow żyta, i 300 wołow. Na kanton Sentis 3000 centnarow ſiana, 6000 wierteli owsa, 90 wołow i 80 cztero-konnych fór.

Sypanie szańcow około Zürich zacznie ſię znowu, iak tylko mrozy zwolnieią. Między armiami panuie ciągła spokoyność, wyłączywszy połkownika Villiams, który z swoią flotyllą powiększoną do 42 szalup, uſtawiczne czyni podiazdy, i uderza na tameysze brzegi.

z Hagi d. 1. Stycz.

Obywatel Otto, bywszy rezydent francuzkiey Rzplitéy w Berlinie, a teraz wyſłany z pewnem zleceniem do Londynu, przybył tu nadspodziewanie, i iego przybycie uczyniło iak naywiększe wrażenie. Mniemamy, iż ma zlecenie do podania rządowi Batawſkiemu propozycyow, które maią związek z iego poselſtwem do Londynu, i których spodziewano ſię tu iuż dawno.

Donoszą z Paryża, że nowy traktat zoſtał zawarty między Rzplitą francuzką i naszą Rzplitą.

Od brzegow Menu d. 2. Stycz.

Dnia 24. Grudnia armia moſkiewſka ściągnęła ſię, i będzie muſtrowana regimentami. Z Krems-Münſter poſłano kilka tyſięcy

mundurow do Pilnicy, i rozdano ie między woyſko. Znayduie ſię między niemi szczególniey wiele płaszczow. Muſtra trwać będzie od dnia 28, potém naſtąpią 4. dni wypoczęcia, a dnia 1. Stycznia ruszą wszyſtkie kolumny w odziałach ſkładaiących ſię z 3 do 4 tyſięcy ludzi częścią do Eger częścią do Frankonii. Cała armia pomaszeruie przez maiętność Pegnitz w Bayreuth, i zgromadzi ſię między Würtzburgiem i Aszafenburgiem, maszeruiąc proſto do Renu. Nowa moſkiewſka armia pod rozkazami generała Lascy wkroczy dnia 17. Stycznia do Czech, pomaszeruie tą samą drogą i uderzy naypierwéy na Moguncyą.

z Włoch d. 1. Stycz.

Stosownie do publicznych wiadomości wyspa Capraia, leżąca między Pizą i Korsyką, chce ſię wybić z pod panowania francuzkiego.

Spokoyność powraca do króleſtwa neapolitańſkiego. Królewscy kommiſſarze obieżdżaią wszyſtkie prowincye, śledząc ukrytych Jakubinów. Aresztowali oni nadspodziewanie Arcy Biſkupa Tarentu i odeſłali do Neapolu.

z Włoch d. 1. Stycz.

Wiadomo, że dnia 17. p. m. generał Klenau zoſtawić muſiał 3 kompanie swemu losowi, aby ocalić resztę korpusu. Lecz dnia 18. złączył ſię generał Klenau z 2000 woyſka, uderzył na nieprzyiaciela, odzyſkał utraconą ziemię, i odparł nieprzyiaciela do Genui, zdobywszy 2 armaty i zabrawszy 300 niewolników.

Oblężenie fortecy Gavi uſtało, i użyte do tego woyſka cofnęły ſię do Piemontu. Woyſka francuzkie, ſtoiące w kraiu genueńſkim otrzymały poſiłki z Prowancyi. Także zawinęło 4 do 5 okrętow z żywnością do Genui.

Oblężenie Malty idzie ieszcze wolnym bardzo krokiem. Gdy kommendanta francuzkiego wzywano do poddania ſię, odpowiedział oſtatni, iż fortecy poddać nie może, ponieważ ſię znayduie w tak obronnym ſtanie, w iakim ieszcze nie była. Markis Niza kommenderuiący oblężeniem wyspy cierpi niedoſtatek armat i ammunicyi.

z Wenecyi d. 24. Grud.

Głoszą tu powszechnie, że kardynał Belissomi z Pavii, Arcy-Biſkup Cezeny, obrany ieſt Papieżem, i że tylko oczekuią ieszcze ratyfikacyi dworu Wiedeńſkiego. Niektóre woyſka moſkiewſkie, które ieszcze we Włoszech były, przymaszerowały dnia 21. t. m. do Udine, z kąd udadzą ſię do głowney armii moſkiewſkiey.

z Genui d. 28. Frimaire.

Generał Saint-Cyr zdaie ſię przysposabiać do marszu przeciw nieprzyiacielowi. Powodzenia pomyślne tego mężnego generała daią mu naywiększe prawo do naszéy wdzięczności, gdyż uwolnił nas z iarzma auſtryackiego, i przywrócił nam obfitość żywności. Zboże przybywa od kilku dni do naszego miaſta. Familie bogate, które boiaźń przymuſiła do ucieczki, powróciły znowu, błogoſławiąc odwagę armii francuzkiéy, na którey zakładaią ufność swego ocalenia przyszłego. Kwatera głowna poſtąpiła naprzod. Jeſt teraz w Oneille, i spodziewamy ſię wkrótce, widzieć ią w naszych murach.

Spodziewamy ſię, że konſtytucya, około któréy pracuią, będzie ogłoszoną dnia 15. Nivose.

Od wyższego Renu d. 31. Grud.

Wiadomo ieſt, że Arcy Xiąże Karol pisał niedawno do kommendanta francuzkiéy armii reńſkiey, żaląc ſię, iż francuzcy żołnierze zabiiaią uzbroionych niemieckich wieśniaków, zabranych w niewolą, i grożąc prawem odwetu. Na liſt Arcy Xiążęcia Karola odpowiedział więc francuzki generał

dywizyi Barraguey d'Hilliers, iak następuie:

Mości Generale!

„W tym momencie odbieram list, którym mnie WPan dnia 29. Listopada 1799 udarowałeś. Nie mogę wierzyć, aby francuzcy żołnierze mieli zabiiać zimną krwią nieprzyiacioł proszących o przebaczenie i łaskę, a zatem doniesienia, uczynione WPanu w tey mierze, są fałszywe."

„Nareszcie iestem przekonany, iż generał naczelnik Lecourbe, moy poprzednik, wydał nayſtosownieysze i publiczne rozkazy, aby zniemieckiemi milicyami zabranemi w niewolą tak się obchodzono, iak z żołnierzami austryackiemi. Te same rozkazy kazałem wypełniać moiey dywizyi, którą mam honor kommenderować, a liczba uzbroionych wieśniaków Odenwaldskich, którzy się często dostaią w niewolą tey dywizyi, widocznym tego iest dowodem."

„Mości Generale! bądź WPan przeto zapewniony, że część armii reńskiey zostaiącey teraz pod moiemi rozkazami — szanuiąc raczey prawa narodów, a nielękaiąc się groźb odwetu — przez sprawiedliwość i miłość ludzkości iedynie, nie zaś z boiaźni poważać będzie tę niemiecką milicyą, którą los woyny w moie ręce odda."

z Bawaryi d. 5. Stycz.

Arcy Xiążę Karol otrzymał wkrótkim czasie więcey 7000 posiłkowego woyska składaiącego się naywięcey z Polaków, którego część dla prętkości transportowano na wozach. Nieporozumienia się z przyczyny Włoch . . . zostały załatwione, i kampania tegoroczna czynnieysza będzie nad wszystkie poprzedzaiące.

z Stutgardu d. 5. Stycz.

W naszey gazecie doczytuiemy się, iż w ostatnich dniach Grudnia znaydowało się 2 kuryerów francuzkich w głowney kwaterze austryackiey w Donauschingen, gdzie czekali odpowiedzi dworu Wiedeńskiego, na propozycyą zawieszenia broni.

Dnia 28. Grudnia przeieżdżał kuryer turecki, nazwiskiem Janko, przez Ratysbonę, iadąc z Austryi.

Korpus emigrantów Szwaycarskich na żołdzie angielskim, stoiący teraz w okolicach Augszburga, ma się składać w tym momencie z 5000 ludzi, i otrzymał rozkaz, aby wzmacniał swoie bataliony iak nayprędzey przez rekrutów nowych.

z Stutgardu d. 6. Stycz.

Do armii cesarskiey w Szwabii maszeruią z naywiększym pośpiechem znaczne posiłki z kraiow dziedzicznych. Powrót armii moskiewskiey do teatru woyny iest iuż urzędownie ogłoszony, a zatem wszelka nadzieia pokoiu niknie znowu. Głoszą iednak, iż pracuią około neutralności Szwaycaryi.

Wiadomość, iż Arcy Xiążę Karol opuści armią, nie zgadza się z prawdą. Arcy Xiążę był chorym przez kilka dni, ale przyszedł znowu do zdrowia. Podroż iego do Wiednia nie nastąpi znowu, ponieważ iego przytomność potrzebną iest przy armii.

z Linz d. 2. Stycz.

Xiążę Kondeusz otrzymał wczoray wieczorem kuryera z Petersburga, a dziś ogłosił, iż armie Moskiewskie powrócą do Niemiec, tudzież, że dostał rozkaz dopełnienia regimentow swoich. Unteroficyer regimentu Bourbon, który w Konstancyi zdobył iednę chorągiew i do Petersburga zawiozł, mianowany został od Imperatora podporucznikiem, wraz z innemi dwiema unteroficyerami. Także mianował Imperator Xiążęcia Berry wielkim Przeorem zakonu Maltańskiego we Francyi.

z Frankfurtu d. 9. Stycz.

Jedna z gazet naszych mówi, iż pierwsza kolumna armii moskiewskiey powracaiącey do Renu, przybędzie dnia 6. Lutego do Ratysbony. Ta sama gazeta dodaie, że

Arcy Xiąże Karol uda się na nieiaki czas do Pragi.

W Upsalu, w Gotthenburgu i Sztokolmie wszczęły się rozruchy. Król Szwecki rozpoczął nowe negocyacye z dworem Petersburskim.

z Brynny d. 11. Stycznia.

Woyska Basmana Oglu miały iuż kilka krwawych utarczek w okolicy Belgradu z żołnierzami Baszy Belgradzkiego. Z obu stron legło wiele zabitych. Udawanie Basmana Oglu, iakoby tylko przeciwko rozboynikom maszerował, nie zgadza się więc samo z siebie z prawdą, także, że Baszy Belgradzkiemu plan iego przeciwnika nie iest wiadomy, okazuią to iego nayczynnieysze i nieprzerwane przysposobienia do obrony.

Nie dawno otrzymał Basza Belgradzki z Niemiec dwie skrzynie nader pięknych pistoletow i flintow znacznego bardzo szacunku.

z Madras w Wschodnich Indyach d. 24. Sierp.

Tron Tippo Saiba, który się stał łupem Anglikow, szacowany był sam kilka milionow. Spoczywał on na Tygrze obitym złotem. Stopnie tronu były z pozłacanego srebra, goździe także i inne części stonego srebra, goździe także i inne części stopniow robione były z samego srebra. Podniebienie tronu ozdobione było franzlami z perłow robionemi. Podpory trenu lane były z srebra. Na tronie wyryte były sztucznie Arabskie przysłowia z Alkoranu. Pod podniebieniem unosił się ptak wysadzany kosztownemi kamieniami. Dziob iego składał się z wielkiego szmaragdu, oczy z karfunkułow, a skrzydełka z dyamentow. Grzbiot iego i ogon podobny do ogona pawiego, błyszczyły się od dyamentow i drogich wschodnich kamieni. Podobna ozdoba panowała w pałacach Tippo Saiba, wyiąwszy iego Seray, w ktorym ledwo meblowane znaydowały się pokoie. W Seraiu znaydowało się 650 kobiet, a w stayniach iego znaleziono 3120 koni, 99 słoniow, i 175 wielbłądow. Do wywiezienia wszystkich sprzętow z pałacu Tippo Saiba potrzebowali Anglicy prawie 500 wielbłądow. W bibliotece Tippo Saiba znaydowały się nayszacownieysze historyczne rękopisma.

Rozmaite Wiadomości.

Armia austryacka we Włoszech, ma bydź wzmocniona do 150,000 ludzi. — Rachuią, że we Włoszech spalono więcey 30,000 drzew wolności. — Pewny dwór zdaie się mieć wielki wpływ do wyboru nowego Papieża. Hiszpania żąda także od nowego Papieża osobnych warunków tyczących się Malty. — Generał Morau wydał po swoim przybyciu do armii reńskiey odezwę do żołnierzów, w którey im przyrzeka, iż wkrotce przez Ren się przeprawią i do nowych zwycięstw im przewodniczyć będzie. — Podług gazety hamburgskiey Konsul Buonaparte prosił dworu Duńskiego o pośrednictwo pokoiu. — Słychać, że generał Mack po swoim powrocie z Francyi otrzyma kommendę nad iedną z armiow austryackich. — Gazeta hamburgska mówi, że Markis Lucchezini umieszczony ma bydź wkrótce w gabinetowém ministerium. — W Gombas we Węgrzech umarł nie dawno Pasterz owiec w 126 roku. Nie iadł nigdy mięsa, żywił się tylko mlekiem, masłem, serem, i oddychał zawsze czystym oraz świeżém powietrzem, był zawsze w poruszeniu i wolny od wszystkich chorob. Zdrowy, ukontentowany, i wesołego umysłu, siły iego opuściły

go dopiero w tén czas, gdy swoie wolne od trofkow i szczęśliwe życie kończył. — Pod czas iednego z dawnieyszych atakow pod Novi we Włoszech, regiment Arcy Xiążęcia Ferdynanda uciekł z placu, i zoftał za to rospuszczony. — Dzienniki Paryzkie mówią o traktacie Rzpltey francuzkiey z Turkami, którzy odftępuią podług tychże dziennikow koalicyi: ale ta wiadomość nie ieft urzędowa.

Obwieszczenie. Dowiedziawszy fię, że dotąd ieszcze wiele ubogich kobiet do takich w kunszcie akkuszerftwa wcale niewiadomych Paniow fię udaią, ponieważ inszym w ftanie zapłacenia nie są, a przeto wiele szkody i nawet niebeśpieczeńftwo życia, tak dla położnicy iako i dziecka wyniknąć może, przeto ninieyszym do publiczney podaie fię wiadomości, że z ftrony magiftratu przez obranie bywszey wdowy Benholdowey, teraz za mężem zoftaiącey Rothowey, na akkuszerftwo miafta ubogim matronom niemaiącym do zapłacenia sposobności, wspomożka fię ftała. W Poznaniu dnia 7. Stycznia roku 1800.

Magiftrat JK. Mci Pruff-Połud.

— *Citatio creditorum.* Jego Krolewfkiey Mosci Regencya Południowo-Prufka w Poznaniu zapozywa wszyftkich, pretensye iakiekolwiek do subftancyi po niegdy Urodz. Macieiu Boleszu pozoftałey, względem ktorey na żądanie sukceflorow Boleszowfkich sukceflyiny likwidacyi proceff pod dniem 29. Kwietnia r. b. rozpoczęty zoftał, maiących, aby od dnia dzifieyszego rachuiąc w przeciągu 3 miefięcy, a naydaley na terminie likwidacyi dnia 25. Februaryi 1800 przed deputowanym konsyliarzem regencyi Schwarzem wyznaczonym o godzinie 9. od rana w zwykłem sądownictwa mieyscu albo osobiście, albo też przez pełnomocnikow prawnych ftawili fię, dokumenta, papiery i inne dowody do poparcia swoich pretensyow potrzebne natychmiaft złożyli i potem umieszczenia ich według przepisow w dekrecie prioritatis uknować mianym oczekiwali. Ci zaś, ktorzyby na terminie wyznaczonym nie ftawili fię, maią fię spodziewać, iż za utracaiących wszelkie swoie prawa pierwszeńftwa ogłoszeni i z pretensyami swoiemi tylko do tego, coby po zaspokoieniu melduiących fię wierzycielow z mafly w reszcie pozoftać mogło, odefłani zoftaną. Z resztą tym, ktorzy dla odległości zbytniey mieysca lub innych prawnych przyczyn w osobiftym ftawieniu fię przeszkodę znaydować będą, a ktorym tutey na znaiomości zbywa, zalecaią fię Juftycyi kommiflarze Düring i Frizon, aby sobie z tych iednego wybrać i temuż informacyą i plenipotencyą dać mogli. Podług czego wszyscy wierzyciele zwyżrzeczonego niegdy Urodz. Macieia Bolesza miarkować fię maią. W Poznaniu dnia 10. Października roku 1799.

JK. Mci Południowo-Prufka Regencya.

Do sprzedania. Pewny obywatel prowincyi Pruff-Południowych pofiadaiący rożne dobra dziedziczne, życzy sobie one od ręki sprzedać. Te dobra odległę są około czterech mil od Poznania, leżą blifko niektorych pomnieyszych miaft i rzeki Warty. Grunta w tych dobrach są dobre, ieft też doftateczny bor i maią znaczne łąki, wielkie ogrody i mogą bydź znaczne melioracye w nich porobione. Właściciel tych dobr szacuie ie sobie na 80,000 talarow. Urzędowney taxy niemasz. Jednakowo spisał właściciel onych, wyciąg intraty z regeftrow gospodarfkich. Ten wyciąg przeyżrzany bydź może u niżey podpisanego, ktory ma zlecenie, tych ktorzyby sobie życzyli te dobra kupić, i z tém fię do niego zgłofili, dokładniey zainformować, i z niemi w zgodę wchodzić. W Poznaniu dnia 23. Grudnia roku 1799.

Gebhard, Konsyliarz Kryminalny.

Do sprzedania. Sąd mieyfki JK. Mci miafta Poznań wiadomo czyni publiczności, iż folwark Urodzonych Bardzkich, na przedmieściu Ś. Woyciecha leżący, na summę 1783 tal. 12 dobr. gr. 6 fen. urzędownie otaxowany, podług urządzenia pupillarnego kollegium JK. Mci tuteyszego pod przedaż publiczną podpada, do czego termina licytacyi na dzień 17 Marca, 17. Kwietnia, a mianowicie termin oftatni i zawity na dzień 19. Maia roku przyszłego o godzinie 9. przed południem przed JPanem Ruediger sądu mieyfkiego affefforem są wyznaczone. Wszyscy więc maiący ochotę kupna i będący zdolni do pofiadania wzywaią fię, aby na

powyższych terminach ſtaneli, swoię cenę do protokułu podali, a naywięcey podaiący spodziewać ſię ma, iż iemu folwark ten po zaszłey approbacyi pupillarnego kollegium iako naywyższego sądu opiekuńſkiego przysądzony będzie. W Poznaniu dnia 28. Grudnia roku 1799.

Do sądu mieyſkiego wyznaczeni Dyrektor i Aſſeſſorowie.

Rzeczy zatrzymane iako podeyźrzane. W Humrze dnia 6. Stycznia 1800 w tuteyszey karczmie zapytano ſię dwoch cudzoziemcow o paszport, poczém oddalili ſię zaraz i uciekli taynie; zoſtawiwszy okuty woz z małemi drabeczkami plecionemi i trzy konne barki, 5 dobrych połszorkow, 5 wędzideł, 3 ſtrzemiona, 5 kantarkow, z ktorych 2 żelaznemi łańcuszkami opatrzone są, 4 miechy, 2 lece, 1 charapnik, i 2 czteroletnie czarne wałachy średniey wielkości, z ktorych ieden niedawno piętnowany ieſt, także 1 kasztanowatego wałacha w trzecim roku. Gdy więc te konie wraz z szorami zapewne kradzione są, przeto wzywa ſię właściciela ich ninieyszém obwieszczeniem, aby naypoźniey na terminie w Poniedziałek dnia 27. t. m. tu zgłoſił ſię, swoię własność okazał i wydania koni wraz z rzeczami za powroceniem kosztow spodziewał ſię. Jeżeli ſię zaś nie zgłoſi, przeto wzmiankowane konie i t. d. przez więcéy datność sprzedane będą, i z tym daléy tak ſię poſtąpi, iak prawa przepisuią.

Szlachecki Sąd Patrymonialny Mielęckich.
Stenger.

Liſt gończy. Maciey Stachowiak, Głuchy zwany, chałupnik z wſi Borzyſławia do maiętności Kotowſkiéy, Urodzonego Prokopa Mielżyńſkiego własnéy należącey zbiegł na dniu 1. lub 2. Stycznia r. b. a to dla śmierci Woyciecha Pickarka chałupnika pod czas Świąt Bożego Narodzenia, przez ſiebie w Grodziſku śmiertelnie ranionego, i po upłynionych 24 godzinach w Gronowku zmarłego. Człowiek ten zbiegły ieſt 50 lat ſtary, noſi kamizele płocienną futrem podszytą, wielkie czarne boty chłopſkie, czapkę wielką polſką, ſkorą ſtarą niedźwiedzią wyłożoną, wzroſtu ieſt małego i w sobie gruby, włosy ma nieco żółtawe, a po między temi także kołtony małe, twarzy ieſt okrągłey blado żołtey. Niżey podpisany są patrymonialny uprasza zatem każdego, wszelkie dominia i zwierzchności, aby wspomnionego Macieia, Głuchym zwanego, aresztować i do niżey podpisanego Juſtycyaryusza oddać kazali. W Poznaniu dnia 10. Stycznia roku 1800.

Sąd szlachecki patrymonialny w dobrach Gronowku Urodz. Przeuſkiego własnych.
Müller, Sprawiedliwości Kommiſſarz iako Juſtycyaryusz.

Aukcya. W sprawie konkursowey kasſiera Gregory, meble tegoż Gregorego, iako to: srebra, medale, pierścień, zegar, porcellany, szkła, miedź, żelaſtwo, bielizna, pościel, porządki domowe, suknie, powozy, szory, ſtrzelby, kſiążki i niektore mappy w terminie 25. Lutego a. c. o godzinie 9. przed południem tu w Gnieźnie na Warszawſkim przedmieściu sub Nro 258 w przytomności deputata krayſſ Juſtyc kommiſſyi Gnieźnieńſkiey przez licytacyą publiczną za gotową zapłatę będą sprzedane. Co ſię przeto obwieszcza, aby ci, ktorzy takowe rzeczy kupić chcą, wmianowanym terminie i w naznaczonym mieyscu ſię znaydowali. W Gnieźnie dnia 14. Stycznia roku 1800.

Krolewſka Południowo-Pruſka Krayſſ Juſtyc Kommiſſya.

Liſt gończy. Oſkarzony o popełnienie kradzieży koni Felix Bogdańczak z Szrymu rodem, zoſtawszy tutay uwięziony uciekł dnia dziſieyszego z tuteyszego inkwizytoryalnego więzienia. Lat ma 24 miernego i zwięzłego wzroſtu, czarno brunatney i zupełney twarzy, włosy i oczy ma czarne. Noſi na sobie niebielki ciemno sukienny surdut, czerwoną kamizelkę sukienną, i płocienne spodnie, na głowie miał okrągły kapelusz, a na nogach zaś pończochy i boty. Ponieważ na schwytaniu teyże osoby wiele zależy, zatym upraszaią ſię wszyſtkie woyſkowe i cywilne zwierzchności, ażeby onegoż ſkoro doſtrzeżonym zoſtanie zaaresztowały, i za powroceniem kosztow do tuteyszego inkwizytoryatu odesłały. W Poznaniu dnia 13. Stycznia roku 1800.

Krolewſki Pruſſ-Połud. Inkwizytoryat.

Obwieszczenie. Ponieważ reparacya moſtu Chwaliszewſkiego konieczna i ieźdżenie przez niego zatamuie, przeto donoſi ſię publiczności, iż pod czas teyże z Chwaliszewa przez lod droga uſłana będzie, gdyby zaś zwolniało, i lody puścić miały, tedy moſt płynący ku Grobli do miaſta dany będzie. W Poznaniu dnia 17. Stycznia roku 1800.

Magiſtrat JK. Mci Pruſſ-Połud.

Dodatek

DEKLARACYA

Regulaminu dnia 28. Marca Roku 1787. wydanego i paragrafow onego 91. i 108.; tudzież Regulamina akcyzy dnia 3. Maia Roku 1787. wydanego Sect. 9. §. 5.; względem robiących garcem dwoiaki proceder maiących iako też przepis: iż żadne procedery pod dozorem akcyzy zoſtaiące nie maią bydź zakładane na otwartych Przedmieściach.

My Fryderyk Wilhelm z Bożey łaſki Król Pruſki Margrabia Brandeburgſki &c. &c. &c.

Wiadomo czyniemy w §. 91, Regulaminu względem Piwowarow i Wodkę palących dnia 28. Marca R. 1787. wydanego poſtanowiono, iż piekarze handluiący mąką i mieyscy młynarze w powszechności od palenia wodki wyłączeni bydź maią. Ten przepis ma bydź i na przyszłość zupełnie zachowany, ponieważ zaś w wykonywaniu onego rozmaite zachodziły trudności; przeto uznano za potrzebną one w naſtępuiącym sposobie dokładniey determinować.

§. 1. Przed wydaniem patentu dnia 14. Kwietnia Roku 1766. datowanego przez który znaczna odmiana w urządzeniu Pruſkiey akcyzy naſtąpiła, palenie wodki na przedaż było osobnym procederem, a kiedy przez ten patent wszyſtkim Obywatelom Miaſt bez różnicy pozwolone było, przyczyny tego w niczem inszem upatrywać nie można, iak tylko w tem, iż podług tego patentu akcyza od robienia piwa i od palenia wodki na trunki, to ieſt: na piwo i na wodkę poſtanowiona była, a zatem przez ściſły dozor doſtatecznie weryfikowaną bydź. Przedtem zaś była wybieraną od ſłodu piwnego i gorzałczanego.

§. 2. Dla ulgi opłacaiących ten podatek wprowadzone ieſt znowu opłaconego w tymże sposobie i od roku 1787. Dla tego też przez to urządzenie znowu obserwowane bydź ma, iż nikomu wodką palącemu pod żadnym pretextem odtąd nie będzie wolno, w iednym domu albo w dwóch podle ſiebie sytuowanych domach bądź to na ſiebie samego, na imie komornika, lub innego obywatela prowadzić, oraz taki proceder do którego zupełnie lub poczęści melonego, lub szrutowanego zboża potrzeba, a do takich procederu należą młynarze, piekarze, mąką handluiący, tudzież fabrykanci kro-

chmalu, pudru, iako też syropu ze zboża; piernikarze i t. d. Chociażby też więc na przyszłość palący wodkę nabył domu, na którym iest realne prawo do takowego procederu, albo w którym dotąd takowy proceder prowadzony był, to iednakowo, tylko ieden z tych procederow w takim domu po nabyciu onego prowadzony bydź może.

§. 3. Co się tyczy tych Obywatelow wodkę palących, którzy dotąd iednym z procederow w §. 2. wyrażonych oprócz palenia wodki publicznie prowadzili, ci tak długo iak żyć będą, żadney w tem przeszkody mieć nie będą, lecz względem nich przepis w dodatku do zwyż wzmiankowanego §. 91. umieszczony, i na dal w tym sposobie mieysce mieć będzie, iż dla uniknienia wszelkiey defraudacyi podług mieyscowych okoliczności iak nayścisleyszemu dozorowi podlegać maią.

§. 4. Co się tyczy kontynuowania dwoiakiego procederu po śmierci żyiących teraz Obywateli wodkę palących, to żeby różnicę uczynić, czy prowadzą oni na fundamencie prawa realnego do gruntu przywiązanego, lub też czy tylko osobie tey na to otrzymali konsens. Po pierwszych spada takowe do gruntu przywiązane prawo realne do iakiego z procederow w §. 2. wyrażonych. n. p. do palenia wodki i do pieczenia przez sukcessyą na sukcessorow i maią też moc tego prawa wraz z gruntami, komu obcemu ustąpić, ponieważ te grunta traciłyby przez to na swoiey wartości.

§. 5. Kiedy zaś Obywatel otrzymał tylko na swoią osobę konsens, do którego z procederow w §. 2. wyrażonych, lub kiedy takowy proceder dotąd tylko na fundamencie przyrzeczonego patentu Anni 1766. publicznie prowadził, to tylko prawo takowe do życia mu służy i nie może ono ani przez sukcessyą na kogo spadać, ani komu ustąpionem bydź. Następca tego Obywatela wodkę palącego, który albo osobiste tylko miał prawo, albo był w publiczney possessyi palona wodka to iest który n. p. był oraz młynarzem, piekarzem i t. d. żadnym sposobem obydwoch procederow kontynuować nie może, chyba gdyby extraordynaryine okoliczności a osobliwie niemożność wyżywienia się żadnego procederu wyciągały, tego żeby uczynić excepcyą od powszechney reguły w czem iednakowo w każdym zdarzeniu indagacya uczyniona bydź powinna.

§. 6. Kiedy ieden Obywatel wodkę palący, z tych którzy w §. 4 i 5. opisani są, względem którego z swoich procederow popełni iakie przestępstwo, osobliwie przeciwko stałym prawom akcyzy, tedy oprocz kary za takowe przestępstwo prawem postanowioney, utraci zaraz przez to prawo do podwoynego procederu i przymuszonym zostanie tylko ieden

proceder z tych które dotąd prowadził daley prowadzić.

§. 7. Na przyszłość tylko w zamkniętych Miastach i Przedmieściach wodkę palić wolno będzie i nikomu odtąd nie będzie wolno oprócz exystuiących iuż gorzalni nowych na przedmieściach otwartych zakładać i palenie wodki w nich rozpoczynać.

Tenże sam przepis i względem wszelkich innych pod dozorem akcyzy zostaiących procederow, iako to kupcow, fabrykantow, piekarzow, piwowarow, rzemieślnikow i t. d. mieysce mieć powinien, kiedy więc takowe osoby na przedmieściach otwartych pod dozorem akcyzy nie zostaiących osiąśdź wolą maią, powinni się z tém wprzod do Magistratu i do Urzędu Akcyzy mieyscowego zgłosić, co się też zgadza z powszechnym prawem kraiowym Tom II. Tit. 8. §. 180. Te powinne za poprzedzaiącą w tém indagacyą uczynić o tém doniesienie do przełożoney sobie Zwierzchności. Jeżeli tego zaniedbaią, w ten czas sami sobie przypisywać będą musieli, kiedy daremne koszta na fundowanie się poniosą, i kiedy im nowy Etablissement zabronionym zostanie. Magistraty i Urzędy i Akcyzowe same tego doglądać powinne, i będą za to w odpowiedzi, żeby bez ich wiedzy nikt takowego procederu niezaczynał. To urządzenie ściąga się zaś tylko do przyszłych Etablissementow na otwartych Przedmieściach znayduiące się teraz w nich gorzalnie, browary, apteki i t. d. nie maią bydź kassowane, których i przyszli właściciele którzyby one okupili, lub przez sukcessyą obięli w równym sposobie używać będą. Podług tych przepisow każdy kogo się tylko tyczą, ściśle się zachować powinien. Którą to deklaracyą oryginalną, Własną Naszą podpisaliśmy Ręką i kazaliśmy ią pieczęcią Naszą Królewską stwierdzić.

Dan w Berlinie dnia 6. Października 1799.

(L.S.) Fryderyk Wilhelm.

de Streuensee, de Goltz.

OBWIESZCZENIE.

Wszystkim tuteyszym obywatelom przypomina się ninieyszym Edykt pod dniem 20. Lutego 1797 względem wścieczenia się psow, który takowey osnowy.

My Fryderyk Wilhelm z Bożey Łaski Krol Pruski, Margrabia Brandeburgski etc. etc. etc. Wiadomo czyniemy, iż to przez Edykt pod dniem 20. Lutego 1767 iako i dawniey ustanowiono, że psom ten tak nazwany wściekły robak pod ięzykiem rznięty bydź ma, ponieważ wtenczas doświadczyć się chciano i powszechnie sądzono, że zerznąwszy psom ten to wściekły robak, ukąsenie takowych psow wściekłych żadnych nieszkodliwych skutkow niepociągało za sobą, dla tey więc przyczyny po wszystkich naszych prowincyach ludzi na to przysiężnych do rznięcia rzeczonego wściekłego robaka wyznaczono. Że zaś w tey mierze spodziewanego skutku nienastąpiło, owszem od owego czasu wiele wiar godnych zaświadczeń od Landratow i powia-

cowych fizykow zaszło, że bydło od takiego wściekłego psa ſkaliczone chociaż ten tak nazwany wściekły robak rznięty był, iednakowoż ſię wściekło. A zatym poſtanowiliśmy ninieyszym znieść zupełnie ten to wspomniony Edykt, względem rznięcia wściekłego robaka psom, i na to miaſt insze środki, przez ktorych ludzie i bydło od ſkaliczenia wściekłych psow beſpiecznemi wynaleść, i tych smutnych z ugryzienia takowego naſtąpić mogących przypadkow od naszych poddanych oddalić.

§. 1. Wściekłość psow na trzy gradusy czyli ſtopnie podzielić ſię daie, i podług tych trzech rożniących ſię gradusow także i znaki wściekłości poprzedzaiące bardzo rozmaite. Pierwszy gradus czyli ſtopień wściekłosci daie ſię poznac tym sposobem, kiedy pies dla naſtąpić maiącey wściekłości, żadnego przymilenia i wesołości zwyczayney po sobie nie pokazuie, smutno chodzi, w osobności ſię bawi, o żarcie niedba, i tylko powącha, kiedy długo nie piia, na głos Pana swego nieco ieszcze poſłuszny, go poznaie, ogonem ku niemu rucha, za uszy i ogon brać i głaſkać ſię od niego daie, do polowania lub pędzenia bydła nieco ieszcze powolny, ale przytym leniwy i mruczy; sprzeciwiaiąc ſię iemu koło ſiebie gryzie, kiedy po cichu ſię sprawia, w ciemne mieysca niby ſię światła boiąc ukrywa, i na tego, chcąc go z tamtąd wywabić chociaż by był Panem iego mruczy nieszczekaiąc, kiedy oczy iego zbledniéią i cieką, uszy i ogon spuszcza, w reszcie na wszyſtko ſkokiem ſię rzuca, co mu ſię trafi lub daie. Te to rzeczone przypadki sprawuią pierwszy ſtopień wściekłosci; lecz ieszcze dokładney pewnosci nie daią; że z tąd wściekłość wyniknie, poniewaz i insze choroby, ktorym pies podległy ieſt podobne znaki sprawowac mogą, z tym wszyſtkim wściekłość z rozmaitych przyczyn i okoliczności powſtac może. Naprzykład w czaſie wielkich upałow lub nadzwyczayney suszy i gorącości albo też pod czas gwałtownych mrozow, kiedy pies iakie zgniłe źrze rzeczy, i ieszcze mu na piciu schodzi i wreszcie kiedy iaka oczywiſtość ſię widzieć daie, że od wściekłego psa użarty lub ſkaliczony. Ten to ſtopień wściekłości nazywamy, pospolicie cichą wściekłością. Taż zaś wściekłość nie zawsze rowney ieſt trwałości, czasem 12 lub 24 godzin trwa, czasem też i dłużey. Drugi ſtopień wściekłości, w drugim ſtopniu wściekłości to dopiero rzeczone przypadki prędko ſię pomnażaią. Pies mało co lub nic ſłyszy, niech go woła kto chce, wściekłość ſię wzmaga, ſtaie ſię pies smutnieyszym, oczy bardziey zbledniéią, od każdego ucieka, uſtawiczne ma pragnienie, ięzyk z paszczeki wywiesza i każdego napoiu niemniey człowieka unika, rzadko szczeka, a ieżeli szczeka to ochrapłym głosem, i każdemu zbliżaiącemu ſię swym zarażaiącym iadem śmiertelne zadaie rany, żuie, z ięzyka cieka mu kliowata ślina, paszczeka mu ſię pijani i zawsze otwarta ſtoi, choroba co godzinę zaiadleysza ſię ſtaie, biega, swego własnego Pana unika i na każdego ſię rzuca, kto mu w drogę wchodzi. Z początku pomału biega, a przy wzmagaiącey ſię wściekłości prędzey z wieszoną głową, uszami i ogonem między nogami maiącym. Chod iego nie iak zawsze, czasem poydzie wciąż kawał, a potym znowu nagle ſię obraca i poydzie daley, a to częſtokroć z niewypowiedzianą szybkością, widząc zaś wodę lub co podobnie błyszczącego ſię, tedy niby boiąc ſię ucieka, iednakowoż ten to znak oſtatni nie ze wszyſtkim pewny, gdyż wiele psow ieſt, ktore iuż podczas wściekłości ieszcze w wodę ſkoczyły i przepłynęły. Trzeci i oſtatni ſtopień wściekłości. Przy tym naywyższym i oſtatnim ſtopniu wściekłości ſtaią ſię oczy iego ogniſte, raz mu ſtoią wſtup drugi raz dziko ſię obracaią, ięzyk swoy ſiny wywiesza, zdrowe psy z drogi mu schodzą ani na niego szczekaią, tym mniey

za nim

za nim chodzą, i kiedy już przed nim uciekać nie mogą, to też iemu fię nie sprzeciwiaią, lecz fię boiaźliwie przed nim pokładaią i iemu podchlebiaią. Nakoniec fię pies co raz flabszym ftaie, iego chod powolnieyszym, a na oftatek fię tacza, łzy bardziey mu cieką, włosy fię ieżą, głowę co raz bardziey spuszcza, ięzyk fię czarnym ftaie, a piiana w pyfku pomnaża fię, gryzie koło fiebie uftawicznie, rzuca fię i od flabości fię obala, znowu z ciężkością wftawa i oddycha, wreszcie powftaią drgania, pod ktoremi pada i zdycha. Wiedzieć zaś potrzeba, że ta choroba nie wszyftkie tu rzeczone ftopnie nie zawsze przechodzi, bardzo czefto psy w cichą wściekłość zapadaią i zaraz na początku choroby pozdychaią, a czefto 2. 3. lub 4. dnia.

§. 2. Ponieważ z tych wyżey opisanych znakow wściekłość psa każdy wiedzieć może, kiedy wściekłość dla ludzi i bydła zaczyna niebeśpieczną bydź i temu niebeśpieczeńftwu przez zabicie psa łatwo zapobieżeć można, przeto ninieyszym nakazuiemy, że każdy właściciel psa, lub ten, ktory go pod dozorem ma, bądź to do paszenia, bądź uczenia lub innym końcem zaraz przy pierwszym zaszłym ftopniu wściekłości psa zabić powinien, ieżeli tego nieuczyni i pies mu przy drugim ftopniu wściekłości uciecze, tedy właściciel owego psa, lub ten pod dozorem go maiący, chociażby fię przez owego psa żadna nie ftała szkoda, iedynie za to, że go nie zabił na 20 talarow fkaranym, a nie będący wftanie zapłacenia do domu poprawy na cztery niedziele lub na feftunek oddany bydz ma. Żadna tu wymowka względem zabicia psa, że go zamknął lub na łańcuchu trzymał, kurewać chciał, albo że mu ten tak nazwany wściekły robak rznięty zoftał, zgoła żadna tu podobna wymowka tym nie ma mieć mieysca.

§. 3. A zatym kara wymieniona ziścić fię powinna. Wiedząc, że iego pies od wściekłego psa użarty zoftał, a natychmiaft go nie zabiie. Skoroby zaś takiego psa inszemu uftąpił, iak fię czefłokroć u paftuchow zdarza, tedy kara trzy razy podwyższona bydź ma.

§. 4. Kuracya wściekłych psow dla zapobieżenia niebeśpieczeńftw naftąpić mogących pod wymienioną karą zakazuie fię, chyba żeby doktor iaki chcący probę swoiey dofkonałości uczynić, ten powinien psa na zielaznym łańcuchu w zamknięciu trzymać i za to w odpowiedzi bydź.

§. 5. Skoro by przez użarcie wściekłego psa znaczna fię szkoda ftała, tedy oprocz rzeczoney kary przepis powszechnego prawa fię uiszcza, podług ktorego właściciel psa, lub ten, ktory go miał pod swym dozorem, względem szkody przez wściekłego psa wyrządzoney, kara przez dekret uftanowiona bydź ma.

§. 6. Zoftawszy człowiek od wściekłego lub też tylko podeyźrzanym fię wydaiącego psa użartym, tedy nayblizszy należący, czyli znaiomy, lub kto wprzod o tym uwiadomiony powiatowemu fizykowi lub cerulikowi, gdyby zaś iaki inny doktor lub cerulik w blifkości był im don eść powinien, ktorzy względem sposobu leczenia doftatecznemi przepisami opatrzeni są, sprzeciwiaiący fię zaś temu, podług szkody uczynioney fkaranym będzie, toż samo fię też względem bydła, z ktorego maiątek ludzi fię fkłada, iako to: koni, bydła rogatego, owiec i świń zachować ma. Nakoniec powtarzamy i potwierdzamy ninieyszym wszyftkie względem psow i pałkow onymże przywiązania zaszłe Edykta i uftawy, podług ktorych zgoła wszyftkie psy bez Pana i wodza po polu i drogach same bez pałkow biegaiące zaftrzelone i zabite bydź maią. Leśniczych ftrzelcow i myśliwych osobliwszym będzie obowiązkiem biega-

łacych psow po boru i lesie zastrzelić, za co im, ieżeli się dowiedzą czyi to był pies dwa talary od wystrzelania wypłacone bydź maią. Nakazuiemy zatym naszym Woienno-Ekonomicznym Kamerom, Policyinym Dyrektoryatom, Landratom ekonomicznym Inspekcyom, Urzędnikom, Magistraturom i wszelkiey Zwierzchności, także wszystkim naszym w służbie zostaiącym, tak stanu woyskowego i cywilnego i każdemu z osobna bawiącemu się w kraiu naszym, podług treści tegoż Edyktu zachować się. Niemniey nasz generalny fiskał przez ludzi swych pod swym dozorem maiących, gdyby się temu sprzeciwiano czuwać na to ma. Ażeby więc ninieyszy Edykt każdemu do wiadomości się dostał, przeto do druku podać, publikować, i w gazetę włożyć rozkazaliśmy, niemniey, że Edykt ręką własną z przyciśnieniem naszey Krolewskiey pieczęci podpisaliśmy. Działo się w Berlinie dnia 20. Lutego 1797.

(L.S.) Fryderyk Wilhelm.

de Blumenthal. de Heinitz. de Werder. de Arnim. de Struensee. de Schrötter.

Nakoniec przy zaszłych tak dalece zostawuie się przepisach, względem trzymania psow. Także powod mamy przestrzegania każdego pod uniknieniem kary ustanowioney 50 talarow, żadnych podług ich natury dzikich szkody uczynić mogących, a zatym też żadnych wilkow nie będąc o tym Policyina instancya dla zapobieżenia nieszczęściu nastąpić mogącemu uwiadomiona. W Poznaniu dnia 17. Grudnia 1799.

Magistrat JK. Mci Pruss-Połud.

Drukował Deker i Kompania w Poznaniu.